

Sandra Mardešić

Univerza v Zagrebu, Hrvatska

Učitelj jezik kot tuji strokovni jezik

Novejše raziskave, utemeljene na metodi opazovanja pouka tujega jezika za študente pedagoških smeri in tudi izkušenih učiteljev, kažejo na določeno mero oklevanja pri uporabi maternega jezika pri rednem pouku. Glede na trenutno precej omejeno število ur, ki ga pouku tujega jezika namenjajo učni programi, lahko predvidevamo, da želijo učitelji tuji jezik v čim večji meri uporabljati tako, da svojim učencem omogočijo čim več jezikovnega vnosa. Od učiteljev se pričakuje tudi, da je po zaključeni diplomi raven njihove jezikovne zmožnosti v tujem jeziku visoka. Opazovanje pouka pa je pokazalo pogosto uporabo strategije menjave jezikovnega koda v materni jezik še posebno v situacijah, ko se je učitelj počutil jezikovno negotovega pri prevajanju strokovnih terminov. Prav izboljšanje jezikovne zmožnosti učiteljev tujega jezika, posebno leksične komponente, je temeljni cilj projekta »Glottodidaktična terminološka baza razrednega jezika«. V sklopu projekta nastaja spletni glosar razrednega jezika z iztočnicami v hrvaškem jeziku, prevedenimi v štiri svetovne jezike, ki se poučujejo v hrvaških šolah, in sicer francoščino, angleščino, nemščino in italijanščino. Ker se izobraževalni sistemi med državami precej razlikujejo, veliko hrvaških strokovnih terminov v navedenih tujih jezikih nima enoznačne ustreznice, zato študentje in učitelji potrebujejo dodatne pojasnitve in zunajjezikovna znanja.

Prispevek se osredotoča na primere strokovnih terminov iz korpusa tristotih besed, ki so bile iz hrvaščine prevedene v italijanščino in ki kažejo na problematiko neobstoječih, delnih ali dobesedno prevedenih terminov. Ti lahko vodijo do nesporazumov in nerazumevanja v komunikaciji z rojenimi govorniki tujega jezika. Kot vir nazornih primerov potrebe po prevajanju strokovnih terminov v tuji jezik in opremljanju teh z natančnimi definicijami je avtorica uporabila dokumente tistih šol, v katerih se pouk v Republiki Hrvatski odvija v italijanskem jeziku. Zabeležila je dvoznačne ustreznice ali dobesedne prevode terminov, ki se nanašajo na hrvaško izobraževalno okolje, zato v izvornem italijanskem okolju bodisi ne obstajajo bodisi imajo drugačen pomen. Prav ti primeri jasno kažejo, da je jezik učiteljev tujih jezikov specifični jezik stroke, ki ga je potrebno neposredno vključiti v pedagoške študijske programe. Ta potreba je podkrepljena s primeri prevodnih ustreznic, ki jih ponujajo slovarji splošnega jezika, ki pa ne vsebujejo dodatnih pojasnil pojma samega v okviru izobraževalnega okolja. Nenazadnje lahko prav uporaba strokovnih terminov v tujem in ne maternem jeziku ter njihova primerjava v sklopu različnih izobraževalnih sistemov pripomore k višanju medkulturne zmožnosti in znanju o državi ali državah, v katerih se ta jezik uporablja.